A°. 1841. N°. 93.

# ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden. —)

DONDERDAG 13 MEI.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)



## *Is de regterlijke magt bevoegd om te oordeelen over de grondwettigheid eener wet?*

Een allerbelangrijkst punt van staatsregt zal eerlang aan het oordeel van den Hoogen Raad worden onderworpen; namelijk: of in Nederland de regterlijke magt bevoegd is om over de grondwettigheid eener wet of van een als wet beschouwd reglement te oordeelen.

De regtszaak die de regterlijke magt van deze vraag gesaisisseerd heeft, is de volgende:

GRADUS REMMERS *en Consorten*, beklaagd van het niet betrekken der dijkwachten op den dijk te Hees, schependom van Nijmegen, den 3den en 4den januari 1841, voerden, zoo voor het kantongeregt als voor de arrondissements-regtbank te Nijmegen, aan: dat zij niet tot straf konden vervolgd of veroordeeld worden wegens een feit blootelijk voorzien bij een reglement hetwelk, hunnes achtens, naar den vorm niet grondwettig daargesteld en naar den inhoud met sommige bepalingen der grondwet in strijd zou zijn; zoodat dit reglement niet zou wezen dusdanige wet, als krachtens welke alleen, volgens artikel 1 van het wetboek van strafvordering, veroordeeling tot straf kan plaats hebben.

De arrondissements-regtbank handhaafde het vonnis des kantonregters, overwegende:

»dat de wet hare verbindbaarheid, zoo in 't algemeen binnen haar grondgebied voor den ingezeten als ook in het bijzonder voor den regter, *niet ontleent uit hare overeenkomst met de grondwet*, maar uit hare promulgatie in den uiterlijken vorm eener wet, door de *souvereine magt* in den staat gedaan; —

» dat hier tegen de appellanten wordt ingeroepen eene strafbepaling, vervat in een reglement, door de provinciale staten van Gelderland gemaakt, door den koning goedgekeurd, in het provinciaalblad van Gelderland afgekondigd en in werking gebragt, — — en hetwelk als zoodanig met eene door de souvereine magt gepromulgeerde wet in Gelderland gelijk staat en onder de algemeene benaming van wet — — is begrepen; —

» overwegende dat dit reglement, alzoo de uitwendige vereischten en kenmerken eener wet bezittende, krachtens het bovengestelde beginsel, ook vervat in de bepaling van artikel 11 der algemeene bepalingen van wetgeving voor het koningrijk, *voor den regter verbindend is, in dien zin dat hij gehouden is hetzelve, zonder nader onderzoek van deszelfs grondwettigheid*, in vorm of inhoud te eerbiedigen, en, des gevorderd, toe te passen, als *welke ondergeschiktheid des regters aan de eenmaal gepromulgeerde wet duidelijk ligt opgesloten in de woorden van het aangehaalde artikel*, dat de regter volgens de wet moet regtspreken en in geen geval hare innerlijke waarde of billijkheid mag beoordeelen, terwijl tot deze innerlijke waarde der wet, hare overeenkomst, *zoo in vorm of wijze van daarstelling als inhoud*, met de grondwet wel voornamelijk en niet in de minste plaats behoort gebragt te worden."

Het geheele vonnis is, gelijk iedereen opmerken zal zeer verward gesteld; de eerste considerans inzonderheid mist alle logica; wat beteekent het toch, te overwegen: *dat de wet hare verbindbaarheid niet ontleent uit hare overeenkomst met de grondwet, maar uit hare promulgatie?* niemand immers betwistte dat er tot de verbindbaarheid eener wet meer wordt gevorderd dan hare overeenkomst met de grondwet, niemand beweerde dat hare promulgatie niet vereischt werd. Maar de vraag was: of eene wet, ook zonder met de grondwet overeen te komen, ja, ook in strijd met dezelve staande, verbindbaarheid erlangen kon. Het is te betreuren dat men zoo onlogisch gestelde vonnissen vellen ziet; zij zijn niet geschikt om hooge gedachte van de regterlijke kunde te geven.

Hetzelfde eerste considerans schijnt ons eene groote staatsregtelijke heresie te bevatten, die meermalen in het vonnis herhaald wordt, en waaruit hetzelve waarschijnlijk grootendeels is voortgevloeid: er wordt gesproken van eene promulgatie *door de souvereine magt in den staat* gedaan. Hoe komt de regtbank aan die uitdrukking *souvereine magt?* De grondwet spreekt nergens van eene *souvereine magt;* de grondwet spreekt integendeel van eene *koninklijke magt*, van eene *wetgevende magt* en van eene *regterlijke magt;* drie op zich zelve staande, drie van elkander onafhankelijke magten, waarvan geene souvereiniteit op de andere bezit. De *regterlijke magt* is in Nederland zoo wel eene staatsmagt als de wetgevende magt; zij ontleent zoo wel als deze, zoo wel als de koninklijke magt, haar staatsregtelijk bestaan uit de grondwet. »*De regterlijke magt* — zegt art. 164 — wordt alleen geoefend door regtbanken, *welke bij of ten gevolge dezer grondwet worden ingesteld.* Noch de koninklijke, noch de wetgevende magt, noch die beide te zamen kunnen aan de regterlijke magt hare grondwettige regten ontnemen of haar in dezelve bekorten. Aan de wetgevende zoo wel als aan de koninklijke magt zijn, bij de grondwet, grenzen gesteld; wat buiten die grenzen door genoemde magten gedaan wordt, is, uit een staatsregtelijk oogpunt beschouwd nul en van geene waarde, kan dus niet verbindend zijn voor de regterlijke magt.

Moest zij daarentegen, overeenkomstig de beschouwing der Nijmeegsche regters, blootelijk gehoorzamen aan alles wat de wetgevende magt, met de grondwettige *vormen* gelieft daar te stellen, zoo zou men van geene regterlijke magt, als *staatsmagt*, als *onafhankelijke magt* kunnen spreken; zij ware alsdan geheel afhankelijk van de willekeur der wetgevende magt.

Noch de koninklijke magt, noch de wetgevende magt, noch de zamenwerking van beide heeft *souvereine magt* in Nederland; want zij zijn gebonden aan de grondwet; zij kunnen de grondwet niet veranderen, niet wijzigen. Daartoe wordt eene verdubbeling der Tweede Kamer, de daarstelling eener grondwetgevende magt gevorderd. Zoodanige magt slechts zou men in Nederland eene *souvereine magt* kunnen noemen.

Wijders beroept zich de Nijmeegsche regtbank op artikel 11 der *wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het koningrijk.* Dit artikel luidt: » De regter moet volgens de wet regt spreken; hij mag in geen geval de innerlijke waarde of billijkheid der wet beoordeelen." De aanvoering van dat artikel schijnt mede geenszins te pleiten voor de ervaring der Nijmeegsche heeren zoo in taalkunde als in logica. Taalkundig toch wordt door de uitdrukking *innerlijke waarde* eener wet niet bedoeld hare overeenstemming met andere wetten, dit zou men noemen de *relatieve* waarde eener wet; door *innerlijke waarde* der wet, meent men hare waarde op zich zelve, hare juistheid, hare gepastheid; daarover komt, volgens het aangehaalde artikel, den regter geen oordeel toe. Moge hem eene wet verkeerd, onstaatkundig, bespottelijk, onregtvaardig schijnen, hem komt daarover geen oordeel toe; hij moet regt spreken volgens die wet. Mits slechts de wetgevende magt, bij het maken dier wet, hare volmagt niet te buiten ging, mits zij bij het maken dier wet binnen hare grondwettige grenzen bleef en de grondwettige vormen betrachtte, zoo is de regter verpligt die wet als wet te erkennen.

Doch zoo de wetgevende magt hare grondwettige grenzen overtrad, of wetten wilde maken zonder de grondwettige bepalingen in acht te nemen, dan is wat zij wet gelieft te noemen, staatsregtelijk beschouwd, geene *wet;* want zij, die tot wetgeving hare volmagt uit de grondwet ontleent, ging hare volmagt te buiten.

Iets zeer verschillends is het de *innerlijke waarde*, de *billijkheid* eener wet, dan wel hare *grondwettigheid* te beoordeelen. Eene bepaling zou zeer goed, zeer billijk, zeer staatkundig kunnen wezen, zonder dat de gewone wetgevende magt haar tot wet verheffen kan; omdat die wetgevende magt niets doen kan in strijd met de grondwet. Veroorlooft de wetgeving zich echter zoodanige wet te willen maken, dan is de regterlijke magt allezins bevoegd om te zeggen: neen, dat is geene *wet*, want in strijd met de grondwet kan geene bepaling, hoe wijs, hoe staatkundig ook, tot *wet* worden gemaakt. Ik, regterlijke magt, die gehouden ben regt te spreken volgens de *wet*, ben slechts gehouden aan hetgeen gij tot *wet* kondt, niet aan hetgeen gij tot *wet* wildet maken. Onder zekere voorwaarden, kondt gij, wetgeving, wetten maken; wat gij met voorbijgang dier voorwaarden daarstelt, is voor mij geene *wet*.

Dat de wet grondwettig zij, dit is genoeg voor den regter; hoe onbillijk, overigens, hoe onstaatkundig, hoe dwaas de wet ook moge wezen, het raakt hem niet; hij moet regt spreken volgens dezelve.

Wat zou het beteekenen, in de grondwet te schrijven dat zij door de gewone wetgevende magt niet kan veranderd worden, indien de regterlijke magt gehouden was aan zoodanige verandering met de gewone vormen van wetgeving daargesteld en met den naam van wet bestempeld? Dan hing het immers slechts van het goeddunken des konings en de meerderheid van de gewone Staten-Generaal af om de grondwet naar willekeur te veranderen?

Zij hadden er dan slechts strenge strafbepalingen bij te voegen tegen hem die zich aan dit goeddunken, als »wet" uitgevaardigd, niet onderwierp,— en de regterlijke magt, alzoo tot een trawant van willekeur vernederd, zou gehouden zijn aan zoodanige »wet," zou gehouden zijn de straf bij zoodanige »wet" bepaald, uit te spreken?

Waarlijk, wij hadden niet gedacht dat er in Nederland een regterlijk ligchaam zou worden gevonden, om zulke uitspraak te doen.

En hoe *onlogisch* is daarbij de aanhaling van artikel 11. Het gold de vraag: of de regterlijke magt bevoegd is om over de grondwettigheid eener wet te oordeelen? en ter beslechting dier vraag haalt men de bepaling aan van eene *gewone wet*, waarbij die bevoegdheid aan den regter zou worden ontzegd. Men scheen dus geheel te vergeten dat de bevoegdheid om iets ongrondwettigs tot wet te verheffen aan den wetgever wordt betwist, en dat, bijaldien artikel 11 bepaald had (wat het, onzes achtens, geenszins bepaalde) dat de regter de grondwettigheid eener wet niet zou mogen beoordeelen, daardoor juist dat artikel in de termen der discussie viel, en dat alzoo de verbindende kracht van dat artikel zelf zou worden bestreden.

Van het Nijmeegsche vonnis is dan ook cassatie aangeteekend en de belangrijke vraag van staatsregt, waarmede de onafhankelijkheid der *regterlijke magt* staat of valt, is thans aanhangig voor den Hoogen Raad.

## Buitenlandsche berigten.

### RUSLAND en POLEN.

Men schrijft uit Petersburg: Met den 1sten mei zal de oorlog tegen de Tscherkessen worden hervat en in dit jaar vermoedelijk met veel energie worden gevoerd. Daar de Tscherkessen steeds op Russische officieren mikten, zoo krijgen thans al de soldaten van het geheele legerkorps hetwelk tegen de dappere bergvolken strijdt, de uniform van officieren. — Het is nu bepaald dat de keizerin dezen zomer niet naar Duitschland gaat, ofschoon zij zich zeer zwak en onwel bevindt. Daarentegen heet het dat de keizer voornemens is de groote herfstmanoeuvres der Pruissische troepen in Silezië bij te wonen. (*N. Wurz. Z.*). — Den geheelen winter door hebben de Duitsche bladen verteld eerst dat de keizerin waarschijnlijk gaan zou, dan dat het zich bevestigde, vervolgens dat het zeker was, nu is het plan weder af; — bloote bladvulling, waarmede die arme gecensureerde bladen zich moeten behelpen. Geene Duitsche courant of zij is opgevuld niet alleen met de reisjes, maar met de vermoedelijke, met de mogelijke reisjes van keizerlijke, koninklijke, hertogelijke en grafelijke personen: alles met ontzaggelijken bombast en titulaturen vergezeld. Dan »verneemt men eerbiedig dat het aan Z. D. H. (het hertogje die of die) den alvereerden en innig beminden vader zijner getrouwe onderdanen, welligt zou kunnen behagen, bijaldien namelijk de groote aangelegenheden van Europa en deszelfs te behouden evenwigt in Hoogstdeszelfs voornemens geene verandering bragten, dezen zomer die of die badplaats te bezoeken," enz., enz. Die interessante tijding is dan waarschijnlijk medegedeeld door een' genadigen kamerheer, of iets dergelijks, die uit Hoogstdeszelfs eigen mond, toen de doorluchtige landsvader zich tamelijk verveelde, al geeuwende had hooren zeggen: mogelijk verwaardigen Wij Ons (*geruhen Wir*) dezen zomer eens naar Ems, Wiesbaden, etc., te gaan.

### ITALIE.

*Rome*, 29 *april.* Dezen morgen is mons. *Capaccini*, vergezeld door den abt *Figeri*, van hier over Civita Vecchia met de Fransche stoomboot naar Marseille vertrokken. Uit laatstgemelde stad denkt de prelaat naar Straatsburg, en dan den Rijn af naar Holland te gaan, waar hij, gelijk men weet, eene overeenkomst wegens de Hollandsche katholieken met de regering heeft te sluiten. (*Allg. Zeit.*)

### ENGELAND.

*Londen*, 9 *mei.* In afwachting van den uitslag der beraadslaging over de voordragt, betreffende den invoer van vreemd koren en vreemde suiker, verkondigen de Tory-opposanten, dat de ministers nu werkelijk bedacht schijnen te wezen op het nemen van hun ontslag, indien zij daarbij het onderspit mogten delven. — H. M. heeft gisteren namiddag eenen geheim-raad (privy-council) gehouden.

— In weerwil van de tegenspraak der ministeriële bladen, beweert men, dat de staat der gezondheid van Z. K. H. prins *Albert* ongunstig is.

### FRANKRIJK.

*Parijs*, 9 *mei.* De koning en de koningin van België zullen te zamen naar Brussel terugkeeren, doch nog eenigen tijd alhier vertoeven, uithoofde de koningin *Maria Christina*, gewezene regentes van Spanje, verwacht wordt. — Te Brussel wordt de komst der hertogin *van Kent*, moeder van koningin *Victoria*, te gemoet gezien.

— Maandag en dingsdag moet aan het geregtshof der pairs het rapport, betrekkelijk den aanslag van *Darmès*, worden voorgelezen. Volgens een dagblad van de partij der legitimisten, zal de commissie elf medepligtigen van den voornaamsten beschuldigde aanklagen, en heeft de Kamer gelast, dat zestig voorloopig in hechtenis genomene personen in vrijheid zullen worden gesteld, terwijl men verwacht, dat het aantal medepligtigen nog tot op de helft zal worden verminderd. — Volgens het ministeriële blad zouden slechts twee van de beschuldigde personen in de zaak van *Darmès* betrokken zijn. — Het rapport zal bij monde van den heer *Girod de l'Ain* worden voorgedragen in eene geheime zitting.

— Volgens berigten uit Napels, van den 27sten april, zouden de regten, welke van de zwavel worden geheven, tot op meer dan de helft verminderd worden. Deze maatregel zoude echter niet dan na het einde van het loopende jaar in werking komen.

— De heer *Capaccini* is op den 1sten mei te Marseille gearriveerd, en den 3den naar Grenoble vertrokken, om van daar zijne reis naar Holland voort te zetten.

— Volgens berigten uit Madrid van 2 mei is de lijkdienst van dien dag met veel plegtigheid aldaar gevierd. De kerk kon ter naauwernood al degenen bevatten, die toegestroomd waren om hunne gebeden naar den hemel op te zenden voor de rust der zielen van de slagtoffers van 2 mei. De dag is zeer rustig afgeloopen en gedurende al dien tijd waren de linietroepen en nationale garde onder de wapenen.

### BELGIE.

*Brussel*, 10 *mei.* Al de dagbladen vestigen op dit oogenblik hunne aandacht op de mogelijkheid eener tolvereeniging van België met Frankrijk. Eenige correspondentiën in de Parijsche dagbladen en het gevoelen onzer voornaamste couranten geven aanleiding tot dit geloof. Met dat doel zou zelfs de heer *Smits* zich op dit oogenblik te Parijs bevinden. — Men bereidt welligt eene betere toekomst, maar voor het oogenblik is weinig goeds van die pogingen te voorspellen.

Den 6den dezer maand heeft monseigneur de bisschop van Doornijk, in de kapel van het kasteel van Chimay, den jonggeboren prins, zoon van den Belgischen gezant te 's Gravenhage, gedoopt. Morgen vertrekt de prins *de Chimay* naar Parijs.

## Binnenlandsche berigten.

*'s Gravenhage*, 10 *mei.* Den 8sten dezer is alhier overleden de heer *M. A. Bendt*, in leven ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, referendaris bij het departement van financiën. (*Rott. Ct.*)

— Z. M. heeft benoemd: Tot burgemeester der gemeente Melis- en Mariekerke, *J. J. Dekker*; tot burgemeester der gemeente Baarn en de Vuursche *J. Pen*; tot secretaris der stad Workum, *J. H. van Wetzinga*; tot burgemeester en secretaris der gemeente Westerbork, mr. *J. T. Kijmmell*: tot secretaris der gemeente Arcen en Velden, *T. van den Bergh*; tot poldermeester van den binnen-, buitendijkschen en overdiepschen polder, gelegen onder de jurisdictie van Waspik en Raamsdonk, *C. de Wit*; tot hoogheemraad van Maasland, mr. *P. Verhellouw*; tot hoogheemraad van den Hondsbossche en Duinen tot Petten voor den Kavel Waterland, *C. Olij*; tot hoogdijkheemraden van het land van Arkel beneden de Zouwe, *G. C. van Appeltere*, *P. van Maaswaal* en *J. de Kuiper*; tot dijkgraaf op stads grond in het kollegie van de vier polders in gemeene dijkagie op het eiland Dordrecht, jhr. *J. N. J. Jantzon van Effrenten van Kapellen van Oud-Babiloniënbroek*; tot lid van het polderbestuur van Pernis, *L. Pons*, *Tszn*; tot lid van het polderbestuur van Delfshaven *J. Jongejan*; tot hoogheemraad van het Gemeene Land van Poortugaal, *J. Kleinjan*; tot hoogheemraad van den Alblasserwaard, *C. Adrzn. Rijkee* en *P. Wapperom Jzn*; tot hoogheemraad van den polder Dirksmeeteland, onder de gemeente IJsselmonde, *P. Rooijman*; tot 1sten dijksvolmagt van het Nieuwe Bildt, *S. Klazes de Bildt*; tot 2den dijksvolmagt van het Nieuwe Bildt, *A. Boijens Wassenaar*; tot schepper voor de eerste schepperij van het Wester-stads Hamrik, behoorende onder het Aduarder Zijlvest, *I. J. Leutscher*; tot schepper voor de tweede schepperij van het Wester-stads Hamrik, behoorende onder het voormelde Zijlvest *W. Bierling*.

*Groningen*, 10 *mei.* Zaturdag den achtsten mei 1800 eenenveertig is weder gedagvaard *M. Rienks*, om op woensdag den zes en twintigsten dezer, des voormiddags ten half tien ure voor het *provinciaal geregtshof* te verschijnen, *ten einde aan te hooren het rapport in »cas d'appel van het vonnis, door de arrondisse»ments-regtbank te Groningen, oordeelende in ma»terie correctioneel, den eenendertigsten maart dezes »jaars gewezen in de zaak van den officier bij de»zelve regtbank, eischer ambtshalve, onder anderen »tegen den gedaagde, en van welk vonnis door hem, »en welgemelden officier, appel is ingesteld," en »zijne belangen in te brengen.* (*Tolk der Vrijheid.*)

## Mengelwerk.

### Het Instituut.

(*Ingezonden.*)

Het Instituut van wetenschappen heeft in den schrijver van het artikel (*Handelsblad* 27 april 1841 no. 2955) een zwakken verdediger gevonden, ofschoon de steller van hetzelve duidelijke blijken geeft van met dat Instituut innig verwant (?) te zijn. Zijne bekendheid met verschillende zaken, de tegenwoordigheid des konings in de bekende vergadering voorafgegaan, doet zulks vermoeden. Doch Z. Ed. heeft noch mij, noch anderen met dat schrijven kunnen terugbrengen van de overtuiging, dat in de tegenwoordige tijdsomstandigheden het behoud van dat Instituut noch noodzakelijk noch nuttig is. En wat betreft de vraag, wat GRIMM en anderen zouden zeggen, als zij eene circulaire ontvingen, bij welke hun de opheffing van het Instituut zou worden aangekondigd, zoo nemen wij deze vraag voor niets anders, dan hetgeen zij is, namelijk voor eene *magtspreuk*; een opzettelijk ingesteld onderzoek doet nu reeds, vóór de genoemde personen, antwoorden, dat zij zich aan de inpakking van het Instituut weinig laten aangelegen zijn, ten ware zij daardoor eenen titel minder achter hunne namen kunnen voegen; want het is niet gebleken, dat allen, zelfs niet een hunner iets heeft bijgedragen, om den luister van het Instituut te verheffen: immers bevatten de uitgegeven verhandelingen van het Instituut geene enkele bijdrage van die buitenlandsche geleerden, waaruit op te maken zou zijn dat zij hunnen roem met het bestaan van een Nederlandsch Instituut digt in een geweven beschouwen. Van dien kant is dus niets te vreezen. Wat het Instituut aangaat, — wat groot voordeel heeft het der natie en der geleerde wereld bezorgd? Ja, wij hebben een kunstcement gehad, dat niet proefhoudend is gevonden: wij hebben een jong mensch op reis om handschriften te vergelijken, dat buiten het Instituut even goed kan geschieden; wij hebben eene putboring onder handen, die naar het oordeel van velen (zie *Handelsblad* april) nooit gelukken zal, en dit alles komt de schatkist, en dus ook de natie, sedert 1813 op bijna *f* 500,000, zegge vijf tonnen schats, dat is een *half millioen gulden* te staan.

Neen, wanneer geene krachtiger argumenten ten voordeele van het Instituut kunnen worden aangevoerd, die overtuigend het nut doen zien van het bestaan eens Instituuts van wetenschappen, beantwoordende aan de noemenswaardige som gelds, die jaarlijks aan hetzelve wordt uitgereikt, blijven wij het met de *Arnhemsche Courant* eens, dat deze uitgave van *f* 16500 — behoort te worden gespaard, en het is te hopen, het is te wenschen, ja het is, in naam der natie, te verwachten, dat de Staten-Generaal, van wier leden sommige reeds voor lang hebben aangedrongen op de afschaffing van het Instituut, bij de eerstvolgende beraadslaging over het budget zich zullen doen gelden, opdat de lasten van het inderdaad reeds zwaar gedrukte volk, door deze en verdere bezuinigingen zoo dragelijk mogelijk gemaakt worden.

*R*....... 27 april 1841.

W.. e...

*

### Contracten met de Nederlandsche Handelmaatschappij.

*Aan de Redactie.*

*Rotterdam*, 9 *mei.*

Wanneer de contracten met de Nederlandsche handelmaatschappij door onze vertegenwoordigers worden goedgekeurd, en als wettig erkend, wil ik nimmer van be-

zuinigingen, van zuinigheids-maatregelen meer hooren, — zoo dacht ik, na dat ik het artikel over de contracten met de handelmaatschappij, in uw geacht blad van den 1sten mei ll. gelezen had.

De Nederlanders dragen den naam van opregte potters, van ware oeconomisten, van geslepene en doorknede administrateuren, zij worden ook wel als gierigaards, als woekeraars voorgesteld, en ofschoon die beide laatste titels in het algemeen niet als karaktertrek toepasselijk kunnen genoemd worden, zoo is het echter eene erkende en wel bewezene waarheid, dat zuinigheid, dat spaarzaamheid, als eene nationale deugd, ja, als een aangeboren Nederlandsche trek, kan genoemd, en geroemd worden. Hoe zou het nu bij onzen algemeen erkenden geldnood, bij den treurigen staat onzer financiën te pas kunnen komen, om onwettig gemaakte schulden als wettige schulden te erkennen, en de natie een juk op te leggen, waaronder zij zoude bezwijken.

De Edelmogende Heeren zullen, hoop ik, omzigtig zijn; zij zullen niet alleen door schoonklinkende vertoogen de ongerijmdheid en de onbestaanbaarheid aantoonen die er gelegen is, om in het verborgene schulden te maken, met miskenning van grondwettig gezag, maar zij zullen pligtbetrachtend met klem van rede de onmogelijkheid aanwijzen, om onwettig gemaakte schulden als wettige schulden te erkennen.

Staatkundig heeft mijnheer de minister van marine en koloniën, van geheimhouding gesproken. Onder den grooten mantel der liefde schijnt men, ofschoon het reeds algemeen bekend is, te willen bedekken, dat de producten onzer Oostindische bezittingen, 's lands eigendom, verpand zijn. Ja, ja! het is wel bekend, dat er panden gemaakt zijn, maar geheimhouding duidt aan, dat er nog zaken bestaan, daar men niet mede voor den dag durft komen. In het geheim zijn de producten verpand, in het geheim schijnt men over de middelen te willen raadplegen, om het verpande weder in te lossen; de lombard geeft intusschen geen genade, daar moet men met ongesnoeide klinkende munt komen; van lieverlede en bij termijnen kan de lossing ook geschieden; o ja, de lombardier heeft er niets tegen, zoo veel te langer kunt gij onder hem zuchten.

Wij zullen nu eens uit een ander gezigtspunt redeneeren. Ik voor mij vertrouw, dat onze volksvertegenwoordigers te veel gezond verstand hebben, en te opregt vaderlandslievend zijn, dan dat zij hunne verhevene waardigheid niet onbesmet zullen weten te bewaren. De Edelmogende Heeren zullen naar al hun vermogen zorgen, dat het pak der lasten niet te knellend zal drukken op burgers, die nu reeds zuchtend omzien naar reddingsmiddelen, om de dreigende armoede te ontvlugten. Zij die de eer hebben de natie te vertegenwoordigen, zullen wel gedachtig zijn, dat het voor het tegenwoordige geslacht, niet minder als voor de nakomelingschap, onverantwoordelijk zou zijn, onwettig gemaakte schulden als wettige schulden te erkennen.

Tot krachtdadigen tegenstand, tot eensgezinde genegenheid om zich tegen misbruik van magt en gezag te verzetten, zullen de Edelmogende Heeren niet aangemoedigd behoeven te worden, om opregt naar de uitspraak van het geweten te spreken. Om volgens eed en pligt te handelen, behoeft men noch moed, noch cordaatheid te bezitten; onafhankelijk zijn de vertegenwoordigers des volks, ten minste onafhankelijk behooren en kunnen zij zijn, omdat zij hun mandaat en hun loon van de natie, die zij vertegenwoordigen, ontvangen.

Met gespannen verwachting zullen wij de oogen vestigen op de handelingen die voor nu, en voor de toekomst, zullen beslissen, of de heilige banden der grondwet heilig en onschendbaar zijn; het zal nu moeten blijken of de Oostindische koloniën het eigendom van de natie alleen is, en uitsluitend ten behoeve van het al gemeen bestaan, of dat het Nederlandsche volk van zijne wettige regten op de producten zijner bezittingen, ten behoeve van aandeelhouders der handelmaatschappij, door Nederlandsche afgevaardigden kan vervreemd worden.

*A. Z.*

---

## Willekeurige gevangenneming.

(*Uit het Weekblad van het Regt.*)

Het is niet zonder reden, dat men aan onze natie de groote zwakheid ten laste legt, dat zij blind is voor eigene gebreken, en zich zelve altijd complimenteert over hare ware of vermeende deugden; deugden, welke dikwijls alleen bestaan in de verbeelding van hen die er hoog van opgeven en er op pogchen.

Het is juist daarom voor onze natie nuttiger dan voor eenige andere, dat haar nu en dan hare gebreken eens met ernst en nadruk worden onder het oog gebragt.

Onder die gebreken rangschikken wij het volgende. Nergens dan bij ons bestaat er eigenlijk minder eerbied voor geschrevene wetten; daar zijn er, die meenen dat het genoeg is, als men slechts schoone instellingen heeft op het papier, maar dat het eene volstrekt overtollige zaak zou worden, zich nog daarenboven naar dezelve te gedragen; daar zijn er anderen, en hun getal is nog wel zoo groot, die, in plaats van de wet, hun eigen verstand of gevoel raadplegen; die eene wet, welke hun niet bevalt, eenvoudig ter zijde leggen; die de wet niet gehoorzamen, maar over dezelve redeneren, haar beoordeelen en veroordeelen.

Hoe gevaarlijk, hoe verkeerd dat alles is, zullen wij wel niet behoeven te betoogen; ieder regtsgeleerde, men zou bijna zeggen, ieder die gezond verstand heeft, weet, dat eene wet, goed of slecht, moet gehoorzaamd worden.

Maar nu het bewijs onzer stelling. — Het wetboek van strafvordering heeft inzonderheid aan dit kenmerkend gebrek van onzen landaard reeds menigen keer eenen duren tol betaald. Wilden wij andere voorbeelden geven, wij zouden kunnen verwijzen op de menigvuldige moeijelijkheden, waarmede, ten gevolge van verouderde vooroordeelen, de bepalingen over het motiveren der vonnissen, over het wettig bewijs, en dergelijken, hebben te worstelen gehad.

Maar voor dezen keer bepalen wij ons tot één enkel misbruik, tot ééne enkele overtreding der wet, welke dagelijks plaats heeft, en welke inderdaad ergerlijk is.

Volgens de tegenwoordige strafvordering kan niemand, van welke gruwelijke misdaad ook verdacht, worden aangehouden of gevangen genomen, *zonder regterlijk bevel;* het geval van ontdekking op heeter daad alleen uitgezonderd. (Artikel 13, 37, 39, 83, 90, enz. van het wetboek van strafvordering.) Iedereen weet dit.

Het komt hier niet aan op de innerlijke waarde, op de wetenschappelijke voortreffelijkheid, op het praktikaal nut van dat beginsel. Sommigen vinden hetzelve zeer schoon, en zien er in eene heilige voorzorg voor de onschendbaarheid onzer burgerlijke vrijheid; anderen spreken er den banvloek over uit, en beschouwen het als een vrijbrief voor misdadigers, ten koste der rust en der veiligheid van de goeden en braven in den lande.

Wat ons betreft, wij maken er geen geheim van, dat wij ons niet als onbepaalde bewonderaars of verdedigers der wet, in dit opzigt, opwerpen. De bedoeling mag goed geweest zijn, maar de uitkomst beantwoordt daaraan niet altijd; men heeft een goed beginsel overdreven, en daardoor dikwijls voet gegeven aan straffeloosheid, en den arm der justitie verlamd en ontwapend.

Maar nog eens, dit is de vraag niet: de wet is zoo, de wet vordert het; de regter, het openbaar ministerie, de policie is dáár om haar met slaafsche gehoorzaamheid, en blinde onderwerping, toe te passen, uit te voeren, of te doen uitvoeren. — En dit schijnt men maar niet te kunnen begrijpen; de dagelijksche ondervinding leert het

Nog onlangs werd voor het hof van Holland eene zaak behandeld, waarin de verdediger zich openlijk en ernstig beklaagde, dat de beschuldigde wegens diefstal, en niet op heeterdaad betrapt, door den commissaris van policie, dadelijk na de aanklagte, zonder bevel des regters, eigendunkelijk, naar de gevangenis was gezonden, en eerst *verscheidene dagen later*, na een bevel van gevangenneming, door den regter-commissaris ondervraagd.

Het is ons doel niet eene vervolging uit te lokken tegen een bepaald persoon; zoo iets is, God dank, onze roeping niet; wij laten dit over aan hen, wier pligt of taak het is. Wij onthouden ons daarom van het noemen van eenigen naam.

Aan de waarheid van het feit valt niet te twijfelen, want de verdediger beriep zich tot bewijs op het proces verbaal van den commissaris van policie zelven; en de procureur-generaal hoorde dit uitval, die vinnig en hevig genoeg was, aan; maar antwoordde er *geen woord* op. Daarbij komt nog, dat de zaak, zoo als wij zeiden, noch nieuw, noch vreemd is; want het is van *openbare bekendheid*, dat dergelijke schandelijke misbruiken iederen dag en overal plaats hebben.

De verdediger zeide onder anderen:

» Wat hebben wij aan alle die fraaije waarborgen van het wetboek van strafvordering? Wat aan die zoo hoog geroemde milde beginselen? Wat aan die schoone bescherming onzer burgerlijke regten? Wat aan die angstvallige zorg voor onze veiligheid en individuele vrijheid? Als dit alles slechts *verba et voces*, doode letters op het doode papier zijn? Als ieder ambtenaar der policie die straffeloos en willekeurig kan overtreden? Als ieder ambtenaar der policie de wet kan wegwerpen, om eigendunkelijk den ouden sleuter te volgen?"

»En men bedenke het toch, die misbruiken zijn van veel meer belang, dan men zich oppervlakkig wel zou verbeelden. Heden treft het eenen schuldigen, morgen treft het u of mij; morgen kan iedereen op de nietigste vermoedens, uit loutere *vexatie*, in de gevangenis worden geworpen. Als men zoo voortgaat is niemand onzer zijne vrijheid een oogenblik meer zeker."

En zoo is het.

Wij hopen, dat de wenk, die thans openlijk gegeven is, niet zal verloren gaan. Wij vertrouwen vast van de regtschapenheid van den procureur-generaal, die de beste partij koos om te zwijgen, omdat hij niet kon tegenspreken, wat zoo helder als het daglicht bewezen was, en omdat hij, wachter onzer burgerlijke vrijheden en regten, beschermer der wet, nog veel min mogt verdedigen, wat onregtmatig, wederregtelijk en onwettig is, zich denzelven zal ten nutte maken, door voor het vervolg te voorkomen, wat hij nu zekerlijk niet heeft kunnen verhinderen (1).

Ja, zoo is het.

Maar waakt dan de strafwet niet tegen zulke onwettige daden? — Ja zeker waakt zij; lees artikel 341 van den *Code Pénal* (2). De strafwet noemt het MISDAAD, noemt het WILLEKEURIGE GEVANGENNEMING, de strafwet straft DIE MISDAAD met *dwangarbeid*. Maar wat helpt het, als men het artikel leest, en het verder laat rusten? Als men op zijn gemak voortgaat, met te doen wat men goedvindt.

Wat hebben wij toch aan al *die woorden*?

Voor het misbruik, dat bestaat, is geene verschooning uit te denken. Wat zal men zeggen? — Ieder commissaris van policie weet dat alles zoo juist niet. Mogelijk; maar daarmede zijn wij niet geholpen. Die het niet weet moet het leeren; of liever men moet niemand aanstellen tot eene betrekking, waartoe hij onbekwaam of ongeschikt is.

Of wel mogelijk zegt men: die wet deugt niet, met die wet ontsnappen ons alle misdadigers en boosdoeners. Het zij zoo. Maar wat beteekent het, zoo lang die wet daar is, onverzoenlijk, onverbiddelijk, onschendbaar? Ook de misdadiger heeft regten, maar de verdachte, de aangeklaagde, de beschuldigde heeft ze vooral. En als nu die wet aan den dief, met rijken buit beladen; aan den moordenaar, wiens handen nog rooken van het bloed dat hij vergoten heeft; aan den brandstichter, wiens aangezigt nog verschroeid is door het vuur dat hij ontstoken heeft, het regt geeft, om zich aan onze vervolgingen te onttrekken, om zich op de vlugt te begeven, om de wijk te nemen naar Engeland, naar Amerika, of naar eenig ander *gastvrij* (?) oord der wereld, wie zal zich dan de bevoegdheid aanmatigen, om dit regt aan te randen, om hem, in de uitoefening daarvan te belemmeren? — Niemand; dit regt is een regt als een ander. *De zaak* kan men treurig vinden; maar *het regt* moet men ongeschonden laten; het gezag moet dit meer dan ieder ander.

Het beste, het eenige middel, om eene slechte wet verbeterd te krijgen, is om dezelve getrouw en ongekrenkt na te leven; want daardoor alleen wordt men in staat gesteld er de wezenlijke gebreken proefondervindelijk van aan te toonen, anders tast men in den blinde.

(1) Die procureur-generaal, de heer DE BORDES, schijnt iemand te wezen, die zich in den gemeenzamen omgang het air van vrijzinnigheid geeft en daarvan vruchten plukt. Telkens als wij hem in zijne betrekking, hetzij vroeger in de Kamer, hetzij later voor den Hoogen Raad, op onvrijzinnigheid of flaauwheid betrapten, werd er te 's Gravenhage gezegd: Ja, maar het is toch een onafhankelijk, vrijzinnig man. Nu weder begrijpen wij dien ingewikkelden lof van het *Weekblad* niet. Het is volstrekt niet genoeg, meenen wij, dat de procureur-generaal hier niet ontkende en zweeg. Hij moest niet zwijgen; hij moest verklaren dat hij den schuldigen beambte ter verantwoording zou roepen, en hij moest het daarna ook doen. Wat beteekent een procureur-generaal, een »wachter onzer burgerlijke vrijheden," die daar staat te zwijgen, wanneer er van wetsverkrachting, door een' ambtenaar gepleegd, wordt gesproken? (*Arnh. C.*)

(2) *A propos*, wanneer verlost men ons van dat eenige slechte der Fransche wetboeken? Wanneer zal men zich lang genoeg gebaad hebben in de genoegens eener zalige rust, die alleen den scherpregter voordeel aanbrengt? Het is waarlijk om ongeduldig te worden. (*Weekblad v. h. Regt.*)

---

## Correspondentie.

In een brief uit Amsterdam schrijft men ons: »Ik heb eenigzins gedraald met schrijven omdat ik niet wist welke wending zou nemen het geschrijf van den heer W.

uit Amsterdam in een uwer correspondentie-artikels vermeld" enz. Die heer W. was niet degene welken de schrijver bedoelt; maar van den bedoelden heer W. was ook een brief ontvangen, en dadelijk daarop was den uitgever opgedragen copie van dien brief aan den schrijver te doen geworden. Heeft deze de copie niet ontvangen?

— Van een paar ongeteekende brieven uit Rotterdam en 's Hertogenbosch kan geene notitie worden genomen. Het artikel uit 's Gravenhage: *Halve maatregelen*, enz. wordt niet geplaatst.

## Advertentiën.



---

### Waterhoogte te Arnhem.

Den 12 Mei 1 El 7 Palm 5 Duim; gew. 0 Duim; gev. 0 D.

### Prijs-Courant der Effecten.

| DINGSDAG 11 MEI. | Laagste koers. | Hoogste koers. | Koers ten $4\frac{1}{2}$ u. |
|---|---|---|---|
| NEDERL., Werk. Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt. | $51\frac{7}{8}$ | $51\frac{15}{16}$ | $51\frac{7}{8}$ à $\frac{15}{16}$ |
| Dito Dito . . » 5 » | $99\frac{3}{4}$ | $99\frac{7}{8}$ | $99\frac{7}{8}$ |
| Uitgestelde Schuld . . » » | | | |
| Kansbiljetten . . . . . *f* | $25\frac{3}{16}$ | $25\frac{3}{8}$ | $25\frac{3}{16}$ à $\frac{1}{4}$ |
| Amortisatie-Syndicaat. à $4\frac{1}{2}$ pCt. | $90\frac{15}{16}$ | $91\frac{1}{8}$ | $91\frac{1}{8}$ |
| Dito Dito . » $3\frac{1}{2}$ » | $74\frac{13}{16}$ | $74\frac{7}{8}$ | |
| Handelmaatschappij . » $4\frac{1}{2}$ » | $165\frac{1}{4}$ | $165\frac{3}{8}$ | $165\frac{1}{4}$ |
| Nieuwe Dito . . . » $4\frac{1}{2}$ » | | | |
| Nieuwe Dito 1837 . » $4\frac{1}{2}$ » | | | |
| Oostindische Leening » 5 » | $97\frac{9}{16}$ | $97\frac{5}{8}$ | $97\frac{5}{8}$ |
| Spoorweg Haarlem . . » | | | |
| Aand. Rijn-Spoorweg . » $4\frac{1}{2}$ » | | | |
| FRANKR. Inschrijv. G. B. » 3 » | | | |
| SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 » | $22\frac{1}{2}$ | $22\frac{5}{8}$ | $22\frac{9}{16}$ |
| Dito onbep. stukk. . » 5 » | | | |
| Passive . . . . . . . . . » | | | |
| Deferred . . . . . . . . » | | | |
| Fransche Uitgestelde » | | | |
| PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 3 » | | | |
| RUSL. *H. & C.* 1798, 1816. » 5 » | $104\frac{5}{8}$ | | |
| Dito 1828, 1829 . . » 5 » | $104\frac{1}{2}$ | | |
| Dito 1831, 1833 . . . » 5 » | $97\frac{7}{8}$ | | |
| Oblig. bij *Hope* . . . . » 4 » | $87\frac{5}{8}$ | | |
| Oblig. te Londen . . . » 5 » | | | |
| Dito te Hamburg . . . » 5 » | | | |
| Inschrijving in Assign. » 6 » | $68\frac{1}{2}$ | | |
| Certific. van dito . . » 6 » | $69\frac{1}{2}$ | $65\frac{5}{8}$ | |
| POLEN. Aandeel. à fl 300 » *f* | | | |
| Dito à fl 500 » » | | | |
| OOSTENR. Aand. à fl. 100 » *f* | | | |
| Dito à fl 250 . . . . . » » | | | |
| Metalliek . . . . . . . . . » 5 » | | | |
| Dito . . . . . . . . . . » 3 » | | | |
| Dito . . . . . . . . . . . » $2\frac{1}{2}$ » | | | |
| BRAZILIE. Dito dito . » 5 » | | | |

Te Arnhem, bij C. A. THIEME Boekdrukker.